Dosarul nr. 2-8128/25
2-25051613-12-2-15042025-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19 decembrie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Bogdana Mamedov

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Zinaida Ungureanu împotriva Lidiei Butnaru cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de către Lidia Butnaru împotriva Zinaidei Ungureanu cu privire la constatarea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La data de 11 aprilie 2025, Zinaida Ungureanu, prin intermediul avocatului Ion Bălănuță, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liliei Butnaru cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza recipisei de împrumut din 12 februarie 2014, a transmis Liliei Butnaru suma de 20 000 Euro, cu o dobândă de 20% anual.

A susținut că, fiind într-o relație foarte bună cu pârâta, nu a stabilit un termen concret pentru restituirea împrumutului, convenind ca aceasta să returneze banii la solicitarea ei.

A menționat că, până în prezent, Lilia Butnaru nu și-a executat cu bună-credință obligația de restituire și, din motive neimputabile ei, aceasta se eschivează de la onorarea obligațiilor asumate.

A afirmat că, în adresa Liliei Butnaru a fost expediată o notificare, prin care i-au fost comunicat pretențiile și posibilitatea de a achita datoria în termen de 7 zile, notificare fiind recepționată la data 11 martie 2025, fapt confirmat prin avizul de recepție, însă aceasta nu și-a onorat obligația de plată în termenul stabilit. Astfel, procedura extrajudiciară de soluționare amiabilă a litigiului nu a avut succes.

A invocat că, prin prisma art. 1244 alin. (5) din Codul civil, suma de 20 000 Euro este purtătoare de dobândă din ziua în care a fost remisă împrumutatului - 12 februarie 2014, iar la data de 12 aprilie 2025, perioada este de 11 ani și 02 luni. Dobânda pentru 11 ani constituie 44 000 Euro (20 000 Euro x 20% x 11 ani), iar pentru 2 luni dobânda constituie 664 Euro (20 000 Euro x (20% - 42 luni) x 2 luni). În total dobânda constituie suma de 44 664 Euro.

A notat că, la data de 12 aprilie 2025, datoria pârâtei față de ea, în baza recipisei din 12 februarie 2014, este de 64 664 Euro, din care 20 000 Euro – împrumutul și 44 664 Euro – dobânda.

A specificat că, Codul civil nu conține reguli speciale privind forma contractului de împrumut, fiind aplicabile regulile generale referitoare la forma convenției.

A relevat că, deși contractul de împrumut litigios nu a fost încheiat în forma prevăzută de lege pentru această categorie de contracte, în cazul de față forma scrisă este suficientă, dacă debitorul recunoaște prin declarație scrisă obligația sa.

A notat că, prin recipisa din 12 februarie 2014, Lilia Butnaru a recunoscut în scris existența obligației de restituire a împrumutului de 20 000 Euro și a dobânzii de 20% anual, fapt ce constituie temei pentru executarea obligației.

Astfel, reieșind din circumstanțele enunțate, în temeiul art. 321, 775, 776, 858, 909 alin. (1) și (2), 918, 947-949, 1242 alin. (1), 1244, 1247 alin. (1), 1248 alin. (1) și (2) din Codul civil, solicită admiterea acțiunii și încasarea de la pârâtă în beneficiul său a datoria în mărime totală de 64 664 Euro, a taxei de timbru în mărime de 200 lei și a taxei de stat în mărime de 1 490 lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică, mărimea cărora va fi concretizată pe parcursul examinării cauzei.

La data de 18 septembrie 2025, Lilia Butnaru a depus cerere reconvențională împotriva Zinaidei Ungureanu cu privire la constatarea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale pârâta a indicat că, a luat cunoștință, cu surprindere și îngrijorare, de cererea de chemare în judecată formulată de reclamantă, prin care aceasta solicită încasarea sumei de 20 000 Euro, însoțită de o dobândă anuală de 20%, în temeiul unui înscris intitulat „recipisă”, datat cu 12 februarie 2014, care nu conține nicio confirmare a faptului că, ea ar fi debitor. În susținerea cererii reclamanta invocă acest document drept dovadă a încheierii unui contract de împrumut între părți, însă, de facto și de jure, un asemenea contract nu există, nefiind semnat între părțile din dosar.

A menționat că, așa-numita „recipisă” nu întrunește elementele obligatorii pentru a fi calificată drept contract de împrumut valabil. Potrivit principiilor generale de drept civil, valabilitatea unui contract presupune, în mod indispensabil, existența a două părți determinate, consimțământ valabil exprimat, un obiect licit și

determinat, precum și o cauză justificată. Or, în cazul de față, înscrisul invocat de reclamantă nu conține identificarea pretinsului creditor, numele acestuia nu este menționat, nu este indicat niciun element de individualizare (precum codul personal, domiciliul, seria și numărul actului de identitate etc.), iar lipsa semnăturii sau a oricărei forme de asumare din partea sa exclude existența unui consimțământ manifestat de două părți distincte.

A notat că, documentul este semnat exclusiv de presupusa împrumutată, Lilia Butnaru, ceea ce confirmă caracterul său unilateral și lipsa unui acord de voință. În lipsa semnăturii persoanei care pretinde calitatea de creditor nu poate fi reținută încheierea unui contract bilateral, cu atât mai puțin a unui contract de împrumut, care implică un transfer de fonduri consimțit expres și recunoscut reciproc de către părțile din dosar.

A specificat că, în partea de jos a înscrisului apare, într-un chenar delimitat, o notă manuscrisă, nesemnată și nedatată, cu următorul conținut: „20+10+4 = 34.000 euro. Zina-Bank. Dați la Lilea”. Aceste mențiuni, lipsite de autor, context sau explicație, nu au nicio valoare juridică probantă. Ele nu sunt asumate de niciuna dintre părți, nu clarifică natura raportului juridic, nu indică sursa fondurilor și, în niciun caz, nu pot suplini lipsa elementelor fundamentale ale unui contract. La o lectură atentă, aceste note apar drept simple adnotări personale, eventual redactate ulterior, care adaugă ambiguitate și incertitudine asupra conținutului documentului, în loc să sprijine existența unui act juridic valid.

A afirmat că, insistă asupra unei deficiențe de fond esențiale a recipisei, deficiență care, în mod inevitabil, conduce la nulitatea absolută a acesteia: absența totală a identificării uneia dintre părțile contractante. Este bine cunoscut că, în dreptul civil, contractul este rezultatul unui acord de voință între două părți clar și concret determinate, între care se nasc raporturi de drepturi și obligații perfect opozabile. Niciun contract nu poate lua naștere în vid, în absența uneia dintre părți. Or, la caz, se atestă astfel de situație: un presupus contract de împrumut în care doar una dintre părți este nominalizată, pretinsul debitor, în timp ce cealaltă, presupusul creditor, lipsește complet.

A declarat că, actul în discuție, în forma în care a fost redactat și semnat, consemnează următoarea formulare: „Eu, Lilia Butnaru, identificată cu nr. de buletin *****, am primit suma de 20 000 Euro ca împrumut cu dobândă de 20% anual la data de 12 februarie 2014”. Această declarație unilaterală, semnată exclusiv de ea, nu este însoțită de nicio mențiune privind numele, prenumele, semnătura, codul personal, domiciliul sau orice alt element de individualizare al pretinsului creditor și nu are nicio legătură cu ea. Mai grav, nu există niciun fel de asumare a conținutului documentului de către presupusul creditor, nicio semnătură, nicio expresie a voinței, nicio dovadă a participării la act. În esență, este un document semnat de o singură parte, în care doar debitorul este identificat, iar

creditorul nu există nici ca identitate, nici ca parte contractantă, nici ca subiect al raportului juridic, motiv pentru care actul nu are nicio legătură cu ea.

A subliniat că, lipsa identificării creditorului nu poate fi interpretată ca o simplă eroare materială sau ca un viciu de redactare. Ea nu reprezintă o imperfecțiune formală ce poate fi suplinită prin interpretare sau probe indirecte, ci constituie un viciu de fond grav, care afectează însuși caracterul bilateral al presupusului contract. În absența unei părți determinate, respectiv, în lipsa identificării creditorului, nu se poate vorbi despre un acord de voință, despre obligații corelative, despre o cauză licită sau despre o prestație valabilă. Orice raport contractual implică existența unui creditor determinabil, față de care debitorul își asumă obligații concrete, în cunoștință de cauză. Dacă identitatea creditorului nu este cunoscută sau identificabilă din cuprinsul înscrisului, obligația pretinsă nu are un destinatar clar și nu poate fi exigibilă.

A susținut că, în lipsa acestor elemente, nu doar că este imposibil de stabilit cu certitudine cine este titularul pretenției, dar se creează și un risc iminent de abuz, întrucât orice persoană care ar intra în posesia unui astfel de înscris redactat unilateral, fără semnătura celeilalte părți, ar putea pretinde că este creditorul „implicit”. O asemenea situație, dacă ar fi acceptată de instanță, ar compromite grav principiile de stabilitate și previzibilitate ale circuitului civil, permițând unor terți fără nicio legătură reală cu presupusul contract să revendice sume de bani în lipsa oricărei dovezi a unei relații juridice.

A reiterat că, această stare de fapt este cu atât mai gravă cu cât Zinaida Ungureanu nu figurează nicăieri în documentul invocat. Nu este menționată în text, nu a semnat și nu a individualizat în vreun fel faptul că, ar fi persoana care a acordat suma, nu există nicio dovadă că, între ea și reclamantă ar fi existat un acord de voință privind transmiterea sumei de 20 000 Euro. Tot ceea ce există este propria afirmație, formulată ex post facto, potrivit căreia ea ar fi acea persoană care a remis împrumutul, însă, în lipsa menționării numelui în document, această afirmație rămâne o simplă pretenție, lipsită de forță juridică.

A notat că, într-un raport juridic obligațional, obligația se naște între două părți determinate, nu în favoarea oricărei persoane care se revendică retroactiv drept creditor. Dreptul civil nu acceptă existența obligațiilor „deschise” sau „flotante”, care pot fi executate către sau la cererea unei persoane nedeterminate. În lipsa unui creditor identificabil, obligația este lipsită de obiect și de cauză, iar înscrisul în baza căruia s-ar pretinde existența sa este, în mod inevitabil, lovit de nulitate absolută. Nicio instanță nu poate impune unui justițiabil obligația de a achita o sumă de bani în baza unui înscris în care creditorul nu este individualizat, iar relația juridică nu este dovedită. Mai mult, dacă ea ar fi dorit să încheie un contract de împrumut real, nimic nu o împiedica, la momentul pretinsei încheieri, să-și treacă datele în document și să semneze împreună cu cealaltă parte. Faptul că

nu a făcut-o nu poate fi pus în sarcina sa. Dimpotrivă, este victima unei construcții juridice neautentificate, neverificabile, unilaterale și periculoase din punct de vedere al securității circuitului civil.

A subliniat că, pe lângă deficiențele de formă, se constată și încălcări ale condițiilor de fond prevăzute de Codul civil, consimțământul valabil exprimat, cauza existentă și licită, obiectul determinat și posibil, precum și capacitatea deplină de exercițiu. Dintre acestea, cauza obligației asumate de ea este cea mai problematică. În materie contractuală, cauza reprezintă rațiunea juridică și economică a obligației, adică prestația ce justifică angajamentul. În cazul împrumutului, cauza o constituie remiterea efectivă a sumei de bani de la creditor către debitor. Dacă această remitere nu a avut loc, obligația de restituire este lipsită de cauză și, ca atare, nu poate produce efecte juridice.

A invocat că, în speță, se constată inexistența cauzei reale, întrucât nu a fost efectuat niciun transfer bancar, nu există niciun martor, nicio dovadă a predării fizice a sumei de bani, nicio confirmare ulterioară, nicio corespondență între părți privind restituirea, nicio mențiune privind scadența sau modalitatea de plată. Este, așadar, rezonabil de a se presupune că, suma de 20 000 Euro nu a fost niciodată remisă în fapt, iar pretinsa obligație de restituire nu are suport economic. În conformitate cu principiile dreptului obligațiilor, o obligație fără cauză, sau întemeiată pe o cauză fictivă, este lovită de nulitate absolută. Acceptarea valabilității unui asemenea act ar echivala cu recunoașterea unei obligații născute din nimic, ceea ce dreptul nu permite.

A relatat că, forma aleasă pentru redactarea presupusului înscris contractual este incompletă, deficitară și ambiguă. Nu este un contract propriu-zis, care să detalieze condițiile împrumutului, ci cu o simplă frază ce indică o sumă și o dobândă, fără alte elemente contractuale esențiale. Lipsesc mențiuni elementare precum scadența împrumutului, termenul de rambursare, condițiile de plată a dobânzii, eventualele penalități, locul restituirii, mecanismele de executare sau garanțiile obligației. Acest înscris nu este altceva decât o declarație unilaterală, care nici măcar nu conține o contraprestație sau vreo obligație a creditorului. Faptul că o asemenea formulare este invocată astăzi ca temei pentru a solicita, cu titlu executoriu, o sumă triplă față de cea pretins remisă inițial este inacceptabil în contextul respectării principiilor bunei-credințe și securității raporturilor juridice.

A comunicat că, neconformitatea formală și substanțială este dublată de o conduită lipsită de transparență și diligență din partea reclamantei, întrucât, dacă ar fi existat un împrumut real, un creditor de bună-credință ar fi avut tot interesul să redacteze un contract clar, complet și semnat de ambele părți, în care să-și asigure poziția juridică și să stabilească mecanisme clare de restituire. Or, în locul acestei conduite previzibile și prudente, s-a recurs la un înscris lacunar, lăsat voit în termeni vagi, fără semnătura creditorului și fără niciun element verificabil.

A invocat că, prezentarea unui asemenea document la aproape un deceniu de la pretinsa sa întocmire, fără nicio somație prealabilă, fără nicio încercare de comunicare sau conciliere, denotă un comportament procesual suspect. A dormit ani de zile asupra unui drept pretins, în timp ce dobânda se acumulează până la dublul sumei presupus împrumutate, iar introducerea cererii de chemare în judecată contravine grav principiului bunei-credințe. În dreptul obligațiilor, buna-credință nu este o simplă lozincă morală, ci o cerință legală cu efecte juridice concrete. Acțiunea acesteia transformă cererea într-o tentativă vădită de a obține un câștig nejustificat, prin surprinderea instanței și lipsa de probe reale.

A specificat că, situația de fapt creată de acest înscris nu ridică doar probleme de formă și fond privind valabilitatea unui presupus contract de împrumut, ci și o serioasă problemă de îmbogățire fără just temei a reclamantei, în cazul în care pretențiile sale ar fi admise. A accepta executarea unei obligații pecuniare în temeiul unui act juridic lipsit de validitate, în absența probelor remiterii efective a sumei, ar însemna a conferi o aparență de legalitate unui mecanism de transfer patrimonial nedrept, contrar principiilor fundamentale ale echității și dreptului civil.

A invocat că, un alt argument fundamental în susținerea nulității înscrisului și, implicit, al respingerii pretențiilor reclamantei îl constituie lipsa calității procesuale active a acesteia, derivată direct din lipsa calității de creditor în raportul juridic invocat. Calitatea procesuală activă nu este o simplă formalitate procedurală, ci o condiție esențială pentru ca o persoană să poată solicita, în mod legitim, protecția instanței prin valorificarea unui drept subiectiv propriu.

A specificat că, în cuprinsul recipisei nu figurează numele Zinaidei Ungureanu, nu este indicată calitatea sa de creditor, nu există nicio semnătură care să-i aparțină, niciun cod personal, nicio adresă, nicio mențiune care să sugereze că ar fi fost parte la un eventual acord. Or, simpla afirmație ulterioară că ar fi „creditorul” nu suplinește lipsa totală a dovezilor obiective. În lipsa unei mențiuni directe în înscris, a unui act adițional sau a unui alt mijloc de probă care să confirme că suma ar fi provenit de la ea, cum ar fi un transfer bancar, un contract distinct, o declarație olografă a debitoarei sau o corespondență între părți nu se poate reține existența unui raport juridic de împrumut.

A declarat că, sarcina probațiunii aparține reclamantului, respectiv, persoanei care pretinde un drept. În speță, Zinaida Ungureanu avea obligația procesuală de a dovedi nu doar că, a fost încheiat un împrumut, ci și că ea este cea care l-a acordat. În lipsa acestei dovezi, nu se poate vorbi despre existența unei creanțe certe, lichide și exigibile. Or, tocmai aceste atribute lipsesc în prezenta cauză, creanța nu este certă (nu se cunoaște creditorul real), nu este lichidă (nu se cunosc condițiile precise de restituire) și nu este exigibilă (nu a fost stabilită o dată scadentă clară și nici nu a fost probată remiterea sumei).

A reiterat că, pentru toate aceste motive, se impune constatarea nulității absolute a înscrisului contestat și, pe cale de consecință, respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, întrucât este formulată de o persoană fără calitate de creditor și fără drept de creanță dovedit.

Astfel, reieșind din circumstanțele enunțate, în temeiul art. 314, 315, 321, 327, 328, 331 alin. (1), 1242 alin. (1) din Codul civil, solicită respingerea acțiunii inițiale ca fiind neîntemeiată și ilegală, constatarea nulității absolute a recipisei datată 12 februarie 2014 și încasarea din contul Zinaidei Ungureanu în beneficiul său a cheltuielilor de asistența juridică în sumă de 24 100 lei.

La data de 20 octombrie 2025, Zinaida Ungureanu, prin intermediul avocatului Ion Bălănuță, a depus referință, în care a indicat că, deși în recipisa nu este indicat împrumutătorul/creditorul, totuși, deținerea acesteia de către Zinaida Ungureanu, anexată în original la cererea de chemare în judecată, demonstrează că, ultima este beneficiarul creanței, întrucât este persoana căreia i se datorează suma de bani și dobânda indicată în recipisă, confirmând, totodată, faptul că, suma de bani a fost împrumutată la data menționată în înscris.

A menționat că, poziția pârâtei bazată pe interpretarea eronată a normelor de drept material reprezintă o metodă de autoapărare cu scopul de a se eschiva de la obligația de restituire a împrumutului și a dobânzii solicitate.

A afirmat că, la materialele dosarului nu au fost prezentate probe concludente și pertinente, care să demonstreze că, Lilia Butnaru nu ar fi primit această sumă.

Astfel, reieșind din circumstanțele enunțate, solicită respingerea cererii reconvenționale ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 octombrie 2025 a fost acceptată spre examinare acțiunea reconvențională depusă de către Lilia Butnaru pentru a fi examinată concomitent cu acțiunea inițială.

În ședința de judecată, reclamanta și reprezentantul acesteia, avocatul Ion Bălănuță nu s-au prezentat, deși au fost legal citați.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtei, avocatul Doina Ioana Străisteanu a solicitat respingerea acțiunii inițiale ca fiind neîntemeiată și admiterea acțiunii reconvenționale.

Audiind reprezentantul pârâtei, studiind materialele cauzei, instanța de judecată consideră că, acțiunea inițială este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, iar acțiunea reconvențională este întemeiată și urmează a fi admisă parțial pentru următoarele motive.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Având în vedere că, recipisa a fost semnată la 12 februarie 2014, în temeiul art. 7 din Codul civil în redacția în vigoare de la 01 martie 2019, coroborat cu Legea pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr. 1125-XV din 13 iunie 2002, instanța de judecată va soluționa cauza civilă în conformitate cu Codul civil în redacția în vigoare la data semnării recipisei (redacția de până la data de 01 martie 2019).

Conform art. 8 alin. (1) şi (2) lit. a) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi şi obligații civile, pornind din contul principiile generale şi din contul sensul legislației civile.

Drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Conform art. 195 din Codul civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Articolul 199 alin.(1) și (2) din Codul civil prevede că, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice şi nu este viciat.

În accepțiunea art. 206 alin. (1) și (2) din Codul civil, obiect al actului juridic este obligația persoanei care a încheiat actul juridic.

Obiectul actului juridic trebuie să fie licit, să se afle în circuit civil şi să fie determinat sau determinabil cel puțin în specia sa.

Conform art. 207 alin. (1) din Codul civil, cauza actului juridic actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect.

În sensul art. 210 alin. (1) și (2) din Codul civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

În cazul în care, conform legii sau învoielii între părți, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atît prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părți, cît şi printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

Conform art. 216 alin. (1) și (2) din Codul civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută).

Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanţa de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

În acord cu dispozițiile art. 217 alin. (1) și (2) din Codul civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată o invocă din oficiu.

Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

Articolul 220 alin. (1) din Codul civil statuează că, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă din contul debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 513 din Codul civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației.

Conform art. 514 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Articolul 572 alin. (1) și (2) din Codul civil prevede că, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 575 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din

lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Dacă termenul de executare a obligației este determinat, se consideră că creditorul nu poate cere executarea înainte de termen. Debitorul însă poate executa obligația înainte de termen dacă creditorul nu are nici un motiv temeinic pentru a refuza executarea. În cazul în care respinge executarea anticipată, creditorul este obligat să-l informeze imediat în acest sens pe debitor și să ia toate masurile necesare pentru a evita prejudicierea lui.

Potrivit. 679 alin. (1) și (2) din Codul civil, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale. Sunt esențiale clauzele care sunt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.

Conform art. 700 alin. (1) din Codul civil, pentru valabilitatea unui contract prin care se recunoaște existența unei obligații este necesară o declarație scrisă de recunoaștere.

Articolul 867 alin. (1) din Codul civil prevede că, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art. 871 alin. (1) – (4) din Codul civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului.

Împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea şi în cantitatea bunurilor primite şi nimic mai mult, chiar dacă prețurile au crescut ori au scăzut.

În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligația de a restitui suma nominală primită fără a ține cont de variațiile valorii banilor.

Dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

Conform art. 872 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că, în temeiul recipisei din 12 februarie 2014, Lilia Butnaru, identificată cu nr. de buletin *****, confirmă că, a primit suma de 20 000 Euro ca împrumut cu dobândă de 20% anual (f. d. 18).

Prin acțiunea înaintată, Zinaida Ungureanu pretinde că, Lilia Butnaru nu și-a executat obligațiunile asumate, solicitând încasarea de la aceasta în beneficiul său a

datoriei în mărime de 64 664 Euro, din care 20 000 Euro – împrumutul și 44 664 Euro – dobânda.

La rândul său, Lilia Butnaru, în acțiunea reconvențională, a invocat că, recipisa semnată la data de 12 februarie 2014 a fost întocmită între ea și soțul ei, într-un moment de dificultate în căsătorie, fiind redactată pe o filă dintr-un caiet găsit întâmplător, fără intenția de a crea un veritabil contract de împrumut, solicitând constatarea nulității recipisei din 12 februarie 2014, ca lipsită de efect juridic.

Reieșind din prevederile art. 867 alin. (1) din Codul civil, contractul de împrumut impune condiția ca în cazul împrumuturilor bănești predarea cu titlu de împrumut în vederea încheierii contractului să fie efectuată în așa mod încât împrumutatul să poată dispune de sumele împrumutate din momentul acordării împrumutului.

Prin urmare, deoarece contractul este translativ de proprietate, atât împrumutătorul, cât și împrumutatul, trebuie să aibă capacitatea să îndeplinească condițiile cerute de lege pentru actele de dispoziție și capacitatea de a încheia astfel de acte.

Chiar dacă Codul civil nu conține reguli speciale cu privire la forma contractului de împrumut, trebuie respectate regulile generale referitoare la forma convenției, respectiv, prevederile art. 210 și 211 din Codul civil, conform cărora actele juridice dintre persoane juridice, dintre persoane juridice și persoane fizice se încheie în formă scrisă dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1 000 lei, iar în cazurile prevăzute de lege indiferent de valoarea obiectului.

Faptul încheierii contractului de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat printr-un înscris semnat de părți (împrumutat și împrumutător), prin telegrame, telefonograme, solicitarea scrisă din partea împrumutatului de amânare a termenului de achitare, scrisoarea-garanție cu afirmația că împrumutul va fi restituit și altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

Instanța de judecată notează că, părțile unui contract de împrumut reprezintă elemente obligatorii ale acestuia și trebuie să fie identificate fără a exista dubii în privința identității lor.

La caz, instanţa de judecată atestă că, recipisa din 12 februarie 2014, întocmită unilateral de către Lilia Butnaru, deși atestă existența și întinderea obligațiilor asumate de aceasta, nu atestă în niciun fel că, Zinaida Ungureanu ar fi parte la un contract de împrumut.

Or, Zinaida Ungureanu nu figurează în recipisa litigioasă, nu este menționată în textul acesteia, nu a semnat și nu a individualizat în vreun fel faptul că ar fi persoana care a acordat suma de 20 000 de Euro. În aceste condiții, afirmațiile Liliei Butnaru în sensul inexistenței calității de creditor a Zinaidei Ungureanu se rețin ca fiind plauzibile.

Instanței de judecată conchide că, deși semnarea recipisei atestă existența intenției Liliei Butnaru, în calitate de debitor/împrumutat, de a crea un raport juridic contractual, contrar cerințelor art. 117, 118 și 122 din Codul de procedură civilă, nu a fost demonstrată predarea efectivă de către Zinaida Ungureanu a sumei de 20 000 Euro, întrucât recipisa întocmită unilateral, fără indicarea creditorului, nu este suficientă pentru a convinge instanța de temeinicia acțiunii, în sensul art. 130 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

În acest context, instanța relevă că, unul dintre elementele definitorii ale actului juridic civil este manifestarea de voință, îndreptată spre producerea efectelor juridice: nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile. În acest caz, partea participantă la raportul juridic civil trebuie să-și exteriorizeze voința de a încheia actul juridic, consimțământul urmând să provină de la o persoană cu discernământ, să fie exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și să nu fie viciat.

Totodată, actul juridic trebuie să aibă un obiect, constând în acțiunile sau inacțiunile la care se obligă persoana în virtutea actului juridic încheiat. Pentru ca actul juridic să ia ființă și să fie valabil, este necesar ca obiectul să existe, să fie licit, în concordanță cu legea, să se afle în circuitul civil și să fie determinat sau determinabil.

Pentru a fi valabilă cauza actului juridic civil, aceasta trebuie să existe, să fie reală, să fie licită și morală.

În situația în care în recipisă nu este indicată identitatea creditorului, iar Lilia Butnaru a indicat că, înscrisul din 12 februarie 2014 a fost redactat unilateral, într-un context personal și fără intenția de a crea un veritabil contract de împrumut, instanța reține ca întemeiat argumentul acesteia privind riscul iminent de abuz, întrucât orice persoană care ar intra în posesia unui asemenea înscris, nesemnat de cealaltă parte, ar putea pretinde în mod nejustificat calitatea de creditor.

Instanța constată că, Zinaida Ungureanu, prin intermediul avocatului Ion Bălănuță, motivează evaziv apariția datoriei a cărei încasare se solicită prin hotărâre judecătorească, absentând la toate ședințele de judecată, inclusiv după reluarea examinării cauzei, dispusă anume pentru stabilirea circumstanțelor necesare pentru justă soluționare a cauzei.

Mai mult, instanța reține că, recipisa litigioasă, prin mențiunea manuscrisă nesemnată și nedatată („20+10+4 = 34.000 euro. Zina-Bank. Dați la Lilea”), nu doar că nu consolidează poziția reclamantei, ci dimpotrivă, creează incertitudine suplimentară asupra naturii raportului juridic și asupra identității creditorului și, totodată, sugerează posibila implicare a unei persoane terțe, capabile să elucideze circumstanțele reale ale raportului juridic.

În mod firesc, reclamanta, beneficiind de asistență juridică, ar fi trebuit să ofere explicații clare asupra naturii și proveniență acestei mențiuni. Totuși, aceasta

s-a limitat la redarea generică a circumstanțelor de fapt și de drept, fără a clarifica elementele esențiale ale înscrisului.

Această omisiune este deosebit de relevantă, întrucât în lipsa unei explicații coerente, documentul nu poate fi considerat un act juridic complet și autentic, capabil să producă efecte juridice.

În conformitate cu art. 139 alin. (6) din Codul de procedură civilă, puterea probantă a documentului sau a unui alt înscris deteriorat (cu ștersături, radieri, completări etc.) se stabilește de instanță după intima ei convingere.

La caz, instanța apreciază că, recipisa litigioasă nu întrunește condițiile necesare pentru a fundamenta o creanță certă, lichidă și exigibilă.

Astfel, instanța de judecată consideră că, argumentul invocat în acțiunea reconvențională de către Lilia Butnaru, potrivit căruia recipisa din 12 februarie 2014 nu a avut intenția de a produce efecte juridice între ea și Zinaida Ungureanu, este întemeiat.

Or, recipisa sau orice alt înscris poate servi drept temei pentru încasarea sumei împrumutului doar dacă respectă cerințele legale, respectiv, conține informații clare despre părțile contractului de împrumut, despre suma acordată și despre termenul scadent la care aceasta urmează a fi restituită. Lipsa acestor elemente esențiale atrage sancțiunea nulității.

În consecință, instanța constată nulitatea recipisei din 12 februarie 2014, întrucât aceasta a fost întocmită fără intenția de a produce efecte juridice între părțile litigante, iar partea interesată nu a reușit să răstoarne această concluzie prin probe pertinente și concludente.

În continuare, instanța reține că, simple afirmații nesusținute de probe nu pot fi considerate dovedite, întrucât procesul civil se desfășoară în temeiul principiului contradictorialității și al legalității administrării probelor. Lipsa totală a probelor privind faptele invocate denotă absența unui minim efort de demonstrare din partea reclamantului, iar instanța nu poate suplini integral această omisiune fără a aduce atingere principiului disponibilității și contradictorialității.

Instanța menționează că, fapta invocată de reclamantă nu poate constitui un temei suficient pentru exonerarea acesteia de obligația probațiunii și nici nu poate fundamenta, în mod exclusiv, admiterea acțiunii în forma în care a fost formulată.

Argumentele invocate în acțiunea inițială au un caracter declarativ, nefiind susținute prin probe concludente, motiv pentru care nu pot fi considerate ca temei pentru admiterea pretențiilor formulate.

Or, instanța nu poate întemeia hotărârea pe simple presupuneri, iar voința reclamantei, nesusținută probatoriu, nu constituie un temei plauzibil pentru admiterea acțiunii.

Argumentul invocat de către Zinaida Ungureanu precum că, la materialele dosarului nu au fost prezentate probe concludente și pertinente, care să

demonstreze că, Lilia Butnaru nu ar fi primit suma de 20 000 Euro, este neîntemeiat.

În dreptul procesual civil, sarcina probațiunii revine celui care afirmă existența unui drept sau a unei obligații, nu celui care neagă, întrucât anume reclamanta urmează să dovedească remiterea efectivă a banilor.

Astfel, reclamanta avea obligația pozitivă de a dovedi nu doar existența unui contract de împrumut, ci și faptul că, ea este persoana care a remis efectiv suma pretinsă. În lipsa unor dovezi obiective privind remiterea banilor, creanța invocată nu poate fi considerată certă, lichidă și exigibilă, iar simpla afirmație a reclamantei nu suplinește lipsa probelor.

Mai mult, deținerea recipisei de către Zinaida Ungureanu nicidecum nu demonstrează automat și calitatea acesteia de beneficiarul creanței, contrar aserțiunilor avocatului acesteia.

Subsecvent, instanța atestă că, deși recipisa litigioasă nu constituie în sine un contract de împrumut, așa cum s-a indicat și în referința la cererea reconvențională, în mod obișnuit un asemenea înscris poate confirma existența raporturilor juridice izvorâte dintr-un contract de împrumut, cu condiția respectării cerințelor de formă și de fond prevăzute de lege.

În speță, însă, documentul analizat este redactat unilateral, fără identificarea și semnătura creditorului, ceea ce îl lipsește de caracterul său probator deplin și nu permite calificarea sa drept contract de împrumut valabil între părțile litigante.

Astfel, acțiunea depusă de către Zinaida Ungureanu împotriva Lidiei Butnaru cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Având în vedere că, acțiunea inițială a fost respinsă, instanța de judecată, prin prisma art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, va respinge și cererea Zinaidei Ungureanu privind încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Instanța de judecată atestă că, în prezentul litigiu Lidia Butnaru a fost reprezentată de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, împuternicit prin mandatul nr. MA 2093287 din 01 iulie 2025 (f. d. 32), iar pentru serviciile de asistență juridică a achitat suma de 25 610 de lei (f. d. 75-78).

În această ordine de idei, judecătorul consideră că, Lidia Butnaru este îndreptățită să pretindă compensarea cheltuielilor de asistență juridică, iar cuantumul acestora urmează a fi examinat prin prisma rigorilor impuse de art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, luând în considerare și practica constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de judecată învederează că, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

La caz, pentru a verifica caracterul echitabil al sumei compensatorii, instanța va analiza rezonabilitatea și necesitatea cheltuielilor de asistență juridică prin prisma complexității cauzei, dificultății întrebărilor juridice ridicate de speță, aportului avocatului la soluționarea cauzei, timpului și muncii depuse de avocat.

La fel, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză.

Prin urmare, reținând dovada achitării onorariului avocatului, complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Zinaida Ungureanu în beneficiul Lidiei Butnaru cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 de lei, care este una reală, necesară și rezonabilă.

În conformitate cu art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se respinge acțiunea depusă de către Zinaida Ungureanu împotriva Lidiei Butnaru cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată ca fiind neîntemeiată.

Se admite parțial acțiunea reconvențională depusă de către Lidia Butnaru împotriva Zinaidei Ungureanu cu privire la constatarea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se constată nulitatea recipisei datată cu data de 12 februarie 2014.

Se încasează de la Zinaida Ungureanu (IDNP *****) în beneficiul Lidiei Butnaru (IDNP *****) cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 (cincisprezece mii) de lei.

În rest acțiunea reconvențională se respinge.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Tatiana Balan